

Rozhovor prezidenta republiky pro rádio Frekvence 1

28.1.2023 - Miloš Zeman | Správa Pražského hradu

Dobrý večer na Frekvenci 1 z Masarykovy pracovny, kde už je se mnou, ano, prezident České republiky pan Miloš Zeman, dobrý večer.

Dobrý večer.

Pane prezidente, jen dodám, že náš rozhovor v tuto chvíli mimořádně živě přenáší i zpravodajská stanice CNN Prima News, takže zdravíme i její diváky.

Dobrý den.

Děkujeme. Vaším nástupcem bude od 9. března, kdy dojde k inauguraci, generál Petr Pavel. Už jste mu gratuloval a chystáte se na schůzku s ním, nebo chtěl byste se s ním v nejbližší době vidět?

Pokud Petr Pavel o takovou schůzku bude mít zájem, tak já se s ním velice rád setkám.

O čem byste s ním na první dobrou chtěl mluvit?

Tak jste první, komu to prozradím. André Malraux napsal knihu, která se jmenuje Lidský úděl. A já bych s panem Pavlem, pokud se setkáme, chtěl mluvit o prezidentském údělu. Je to něco velmi podobného.

Petr Pavel poděkoval všem voličům, kteří dorazili k volbám a dali najevo, dle něj, že ctí demokracii. Nevidím poražené a vítězné voliče, řekl po zvolení prezidentem. A také řekl, Češi si nezaslouží zemi s blbou náladou, ale republiku pohody. Slyšel jste jeho projev, začal dobře?

Já bych řekl, že rozhodně není dobré rozlišovat voliče na demokratické a nedemokratické. Jediné rozlišení, které bych uznal, jsou občané, kteří jdou k volbám, a ti, kteří k volbám nejdou. A ti, kteří nejdou k volbám, nejsou tak úplně demokraté.

Řekněte mi, překvapily Vás výsledky druhého kola?

Ano, překvapily. Poctivě to přiznávám. Nejsem ten, kdo se tváří, že všechno znal dopředu. Čekal jsem, že možná Petr Pavel vyhraje, ale že vyhraje náskokem šestnácti procent, to jsem nečekal.

Premiér Petr Fiala přivítal zvolení Petra Pavla prezidentem. Řekl, vyhrál občanský kandidát, hodnoty, které reprezentoval. Řekl to na tiskové konferenci a měl by generálu Pavlovi popřát v jeho štábu. Řekl také, že jde o třetí významnou porážku Andreje Babiše a cituji premiéra Fialu, vypadá to, že jsme svědky začátku konce jeho politické éry v naší zemi. Čtete to jako významnou porážku Andreje Babiše?

Víte, milý pane redaktore, já jsem jednou neuspěl v prezidentské volbě v roce 2003, ať už z

jakýchkoliv příčin, a všichni mě tenkrát odepisovali. Za deset let jsem se vrátil a dvakrát jsem vyhrál prezidentské volby, takže neodepisujme nikoho předčasně.

A proč podle Vás neuspěl Andrej Babiš? Vidíte tam nějaké zásadní chyby z posledních dnů?

Tak, kdyby Andrej Babiš vyhrál prezidentské volby, tak bych teď pronesl asi pětiminutový projev na téma jeho chyb ve volební kampani, ale protože ty volby prohrál, tak nebudu dávat sůl do jeho ran a budu naopak říkat, co podle mého názoru vítěz voleb, tedy Petr Pavel v těch volbách udělal špatně, a omezím se na jednu jedinou věc, pane redaktore. Není dobré říkat, že Česká republika je rozdělena do dvou táborů, tím méně je nazývat tábory dobra a zla. Ve skutečnosti Česká republika je rozdělena nejméně do deseti táborů integrovaných různými sociálními, ekonomickými a dalšími zájmy, a to je v demokracii normální. Pouze v totalitě máte jediný tábor.

Říká prezident České republiky Miloš Zeman na Frekvenci 1. V posledních dnech se v prezidentské kampani velmi skloňovalo slovo mír. Petr Pavel řekl, trvalý mír je iluze, o co musíme usilovat, je ukončení konfliktu, zahájení obnovy Ukrajiny a přimět Rusko, aby respektovalo mezinárodní právo. Andrej Babiš stále mluvil o tom, že nechce válku a chce mír. Měl by podle Vás budoucí prezident alespoň se o něco pokusit, stmelit vládu, ozvat se Unii a zkusit začít jednat o míru tak, jak mluvil Andrej Babiš?

V rozhovoru pro Mladou frontu DNES jsem řekl, že pokládám za chybu, aby hlavní téma prezidentské kampaně byla válka versus mír. Česká republika je malá až střední země a otázky války a míru budou, ať se nám to líbí nebo ne, rozhodovat velmocí. Z jedné strany Rusko, z druhé strany Spojené státy, ale i Francie nebo Německo. Takže ano, můžeme být a měli bychom být součástí Evropské unie a Severoatlantické aliance, ale sólo jednat o míru by bylo přeceňování vlastních sil.

Institut Digital Policy, To je mezinárodní nevládní organizace, která sídlí v Česku, vypracoval návrh mírové deklarace Evropské unie 2023, předal ho tento týden podle informací Frekvence 1 ukrajinské ambasádě apremiéru Fialovi a informoval o tom i ukrajinského prezidenta a vládu. Je dobře, že se takto české instituce angažují i přes to, co jste říkal?

Vy ten spolek zřejmě, pane redaktore, vůbec neznáte. To je obskurní spolek, který nestojí za komentář.

Dobře, děkuji za tuto reakci. Až budete s budoucím prezidentem České republiky mluvit, co zásadního mu chcete klást na srdce? My jsme se tady bavili o knihách, ale co zásadního byste mu chtěl říct?

Základní myšlenka by měla být, že pokud chci radit vládě, případně opozici, tak moje rady by měly být v každém případě podloženy věcnou znalostí. Ano, já plně uznávám, že je zapotřebí se radit s odborníky, ale občas by ten prezident měl mít i vlastní znalosti.

Vy už jste na to odpovídal kolegům, nicméně budete mu chtít nechat nějaký dopis ve své pracovně tak, jak je to po vzoru amerických prezidentů?

Pokud se s Petrem Pavlem setkám, tak mu svůj názor řeknu z očí do očí, místo abych psal nějaké dopisy.

Podle aktuálních informací, které dostávám od kolegů Petru Pavlovi gratuloval i ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij, tak jestli můžu poprosit i v tomto případě o Váš komentář.

Já jsem samozřejmě Petrovi Pavlovi gratuloval také, to je běžná slušnost, a bylo by velmi nehezké, kdybych to neudělal.

Česko sice dnes poznalo budoucí hlavu státu, ale Vy máte před sebou ještě měsíc ve funkci. Zítřka odlétáte na návštěvu Srbska, v Bělehradě se setkáte s prezidentem Vučićem, představiteli vlády nebo parlamentu a v pondělí se tam zúčastníte také otevření Českého domu, za jehož zřízení jste se v posledních letech opakovaně zasazoval. Tak jak se těšíte na tuto cestu?

Samozřejmě, že to nebude jediné téma, ale já jsem otevíral Český dům v Jeruzalémě, otevíral jsem Český dům, kupodivu, v Bratislavě a nyní v Bělehradě. Ona je vždycky radost, pane redaktore, když uděláte něco, co třeba vypadá jako maličkost, ale je to něco konkrétního, nejsou to fráze, nejsou to věty o vzájemném porozumění, ale konkrétní dílo, které zůstane, protože já věřím, že ten Český dům bude sloužit dlouhá léta jako místo setkávání se mezi českým a srbským národem.

Budou nějaká konkrétní témata, o kterých chcete s prezidentem Vučićem mluvit?

Nesporně ano. Za posledních deset let se ztrojnásobila obchodní výměna mezi Českou republikou a Srbskem. Srbsko má velmi dobré ekonomické ukazatele, například má přebytkový rozpočet, což v našem případě bohužel neplatí. Ale kromě toho se samozřejmě budeme bavit i o ruské agresi na Ukrajině a o případné roli Srbska jako neutrální země v tomto konfliktu.

Týden po návštěvě Srbska poletíte na Slovensko na rozloučení se slovenskou prezidentkou Čaputovou, která je mimochodem v těchto hodinách v Praze, byla pográtulovat nově zvolenému prezidentovi Petru Pavlovi. Už je známý program Vaší cesty na Slovensko? Co Vás společně čeká?

Velmi, velmi přibližně. Mělo by to být setkání s paní prezidentkou, s panem premiérem, s předsedou parlamentu, s panem Pellegrinim, ale také s bývalým prezidentem Rudolfem Schusterem nebo s bývalým prezidentem Andrejem Kiskou. Takže, jak vidíte, program je bohatý.

Mimochodem, překvapilo Vás, že prezidentka Čaputová je dnes v Praze?

Proč by nebyla? Já si myslím, že velmi rychle blahopřála vítězi voleb. Věřím, že by stejně tak blahopřála i Andreji Babišovi.

Kancléř Vratislav Mynář v rozhovoru pro Frekvenci 1 minulý týden řekl, že asi nepoletíte na rozlučkovou cestu do Izraele, protože nedošlo k přestěhování ambasády z Tel Avivu do Jeruzaléma. To Vás musí mrzet.

On to neustále, jak už jsem řekl, sabotuje pan ministr Lipavský, který se veřejně proti tomu postavil, zatímco pan premiér, ale nejenom pan premiér, ale dokonce i předsedové obou komor Parlamentu jsou pro. Nicméně pan ministr Lipavský se zahraniční politiku musí teprve učit.

Vy i premiér Fiala jste odsoudili včerejší útok v Jeruzalémě. Stal se v den připomínky obětí holokaustu. dnes byla v Jeruzalémě další střelba, která si vyžádala zraněné. To Vás jako velkého přítele Izraele nemůže nechat klidným.

Víte, my se pořád, a to se týká i některých členských zemí Evropské unie, stavíme k Palestincům jako téměř mírotrvůrcům. Podle mého názoru, který zastávám desítky let, jsou Palestinci, ať je to Hamás, ať je to Hizballáh, víceméně islámští teroristé. A tímto incidentem to jenom znovu prokázali.

Říká v rozhovoru pro Frekvenci 1 prezident České republiky Miloš Zeman. V týdnu skončila v katedrále svatého Víta výstava korunovačních klenotů. Vy jste ji prodloužil až do úterý svým rozhodnutím, celkem klenoty vidělo 33 836 lidí. Co říkáte na debaty o tom, zda by neměly být vystaveny natrvalo?

Já bych volil nějakou zlatou střední cestu. Sám jsem nechal korunovační klenoty vystavit čtyřikrát a nebyl bych proti tomu, aby se tato frekvence zvýšila. Na druhé straně, když budou vystaveny trvale, tak to lidem tak trochu zevšední. Vemte v úvahu i tento argument a myslím si, že z tohoto hlediska je dobré chápat to vystavení při příležitosti, v tomto případě, třiceti let České republiky, nebo jiných příležitostech, jako slavnost a nikoli jako všední záležitost.

Před Vánocemi jste nechal lidem nahlédnout do lánského zámku v rámci dne otevřených dveří, a také se mezi lidmi mluví o tom, zda by takové výstavy neměly být pravidelné, podobně jako s klenoty. Tak byl byste pro?

Samozřejmě, že ani lánský zámek není nějaká uzavřená jeskyně, kam nikdo kromě prezidenta nesmí. Takže ano, udělal jsem to, a věřím, že můj nástupce to občas udělá taky, ale naprosto ho pochopím, když neudělá z lánského zámku průchozí místo každý den.

Dovolte mi jedno aktuální téma. Ve středu Vás podle Deníku N vyslýchali příslušníci inspekce Bezpečnostní informační služby, kteří se zabývají podezřením na vyzrazení utajovaných informací. Můžete tuto informaci potvrdit, je to pravda?

Víte, co si myslím o nízkonákladovém Deníku N, ale, jak se říká v Saturninovi, rád bych uvedl tento pohádkový příběh na pravou míru. O toto setkání jsem požádal sám, to je fakt číslo jedna. Fakt číslo dvě, nešlo o výslech, ale o to, že na jedné straně jsem upozornil tyto příslušníky, že došlo k nelegálnímu, tedy soudem neschválenému odposlechu jak mě, tak mých spolupracovníků. Na druhé straně, abych byl objektivní, tyto příslušníky zajímalo, kdo tyto nelegální odposlechy vyzradil.

Děkuji za Vaši reakci. My se dostáváme do závěru rozhovoru, protože bavíme se hlavně o volebním víkendu. Co Vás dnes ještě čeká? Půjdete sledovat zpravodajství z voleb, nebo balit na cestu do Srbska?

Ani jedno, ani druhé. Já předpokládám, že si budu jako vždy číst Monitory, zadruhé, že si budu číst zajímavé knihy, a budu přemýšlet o tom, že mě čeká stěhování. Víte velmi dobře, že stěhování je náročná operace, a těch věcí, které jak už z Pražského Hradu nebo z Lánského zámku do poměrně malého domku musím převést, je poměrně hodně, ale snad to zvládneme.

Mimochodem jaká kniha bude první, kterou v novém domě otevřete? Předpokládám, že už ten plán existuje, že bude ten volný den a otevřete nějakou knihu.

Je tam obrovská záplava knih, které jsem teď dostal, mimo jiné k Vánocům nebo teď k svátku. Já Vám spíš řeknu, kterou knihu dočtu, protože teprve teď jsem ji začal číst. Po šedesáti letech, zhruba, jsem podruhé začal číst Mňáčkovu knihu Jak chutná moc, a uvědomuji si, bez jakýchkoli dalších konotací, že je to kniha, která je velice aktuální i dnes, a to i v souvislosti s prezidentskou volbou.

Úplně na závěr, a zkusím tu otázku nadhodit upřímně, není napsaná. Cítíte jistou úlevu, že se blíží konec období a že už je znám Váš nástupce?

Pane redaktore, někdy říkám, že politika je džungle, nikoli park, ale dalo by se také, když teď máme v čele státu vojáka, říci, že politika je minové pole. Já jsem ten, kdo prošel po dobu třiceti dvou let

nezraněn minovým polem, takže pocit úlevy, že mi ta mina neutrhla nohu nebo něco horšího, je tak silný, že já odcházím v klidu, míru a šťastně.

Děkuji za rozhovor. Děkuji, že jste si udělal čas na Frekvenci 1. Náš rozhovor přenášela i zpravodajská stanice CNN Prima News.

Dovolíte mi ještě jednu poznámku, když už mluvíme o televizích? Sledoval jsem všechny tři prezidentské debaty, na České televizi, na Primě a na Nově, a chtěl bych vyjádřit hlubokou úctu Reyi Korantengovi jako moderátorovi, úctu moderátorce paní Terezii Tománkové na Prima News, a podle mého názoru daleko nejhorší byl moderátor České televize. Ale je to můj soukromý, subjektivní názor.

Názor si každý divák udělá sám. Takže, loučíme se s diváky CNN Prima News i s posluchači Frekvence 1. Záznam rozhovoru už za chvíli na webových stránkách www.frekvence1.cz a, pane presidente, hezký večer.

Vám také.

<https://www.hrad.cz/cs/prezident-cr/soucasny-prezident-cr/vybrane-projevy-a-rozhovory/rozhovor-prezidenta-republiky-pro-radio-frekvence-1-16859>